

1/1991. (K. H. V. Ért. 7.) KHVM utasítás

az árvízvédekezés és belvízvédekezés országos irányításának szervezeti és működési szabályzatáról

A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről rendelkező 44/1990. (IX. 15.) Korm. rendeletben kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

1. § Az árvízvédekezés és belvízvédekezés országos irányításának szervezeti és működési szabályzatát az utasítás *melléklete* tartalmazza.

2. § Az utasítás a közzététele napján lép hatályba, egyidejűleg az 1988. március 3-án dr. Varga Miklós környezetvédelmi és vízgazdálkodási minisztériumi államtitkár által belső utasításként kiadott „Az árvízvédekezés és belvízvédekezés országos irányításának szervezeti és működési szabályzata” hatályát veszti.

Melléklet az 1/1991. (K. H. V. Ért. 7.) KHVM utasításhoz

Az árvízvédekezés és a belvízvédekezés országos irányításának szervezeti és működési szabályzata

1. Az árvízvédekezés és belvízvédekezés országos irányítása

Az árvízvédekezés és belvízvédekezés országos irányítása a 44/1990. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § f) pontja hatásköri rendelkezésének megfelelően a 32/1964. (XII. 13.) Korm. rendelet 75. §-a szerint:

a) a rendkívüli árvízvédekezési, illetve belvízvédekezési készülség beálltáig a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter;

b) a rendkívüli árvízvédekezési, illetve belvízvédekezési készülség tartama alatt a kormánybiztos;

c) különösen nagy veszély esetén a kormánybizottság hatáskörébe tartozik.

A kormánybiztos a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, helyettesei a közigazgatási államtitkár, és a vízügyekért felelős helyettes államtitkár.

2. Az országos irányítás felépítése

A védekezés irányítását a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium Vízkárelhárítási Főosztálya (a továbbiakban: KHVM) az Országos Vízügyi Főigazgatóság (a továbbiakban: OVF) Árvízvédelmi és Folyamszabályozási Főosztálya, vagy a Vízrendezési, Társulati és Környezetvédelmi Főosztálya, illetve az Országos Műszaki Irányító Törzs (a továbbiakban: Törzs), valamint a területileg illetékes vízügyi igazgatóságok (a továbbiakban: VIZIG) és Budapest főváros védelmi törzsei útján látja el.

3. Az országos irányítás rendszere

3.1. Készülségen kívüli időszakban az OVF Központi Ügyelete, a VIZIG-eknél az állandó ügyelet tart éjjel-nappal telefonszolgálatot.

3.2. Bizonytalan időjárási helyzetben, vagy előrejelzések alapján várható veszélyhelyzet esetén az OVF illetékes főosztálya (árvízveszély esetén az Árvízvédelmi és Folyamszabályozási, belvíz, illetve helyi vízkár lehetséges kialakulása esetén a Vízrendezési, Társulati és Környezetvédelmi főosztály) - különösen hétvégeken, vagy többnapos ünnepek idején - lakáson töltött műszaki telefonkészüléti szolgálatot tart (*1. számú melléklet*).

3.3. Amennyiben az ország területén bármely árvízvédelmi szakaszon, vagy belvízvédelmi öblötben védelmi készülséget rendelnek el, a védekezés országos irányítását a KHVM Vízkárelhárítási Főosztálya - az OVF útján - látja el (*2. számú melléklet*).

3.4. A védekezési feladatok fokozódása (III. fokú készülség, több VIZIG egyidejű védekezése, országrészekre kiterjedő helyi vízkárelhárítás) esetén a védekezés országos irányítását a Törzs útján a miniszter látja el (*3. számú melléklet*).

3.5. Rendkívüli védekezés esetén az országos irányítást a kormánybiztos veszi át, aki tevékenységét a Törzs útján gyakorolja (*4. számú melléklet*).

3.6. Különösen nagy veszély esetén (egész vízrendszerre kiterjedő, előntésekkel veszélyeztető árvíz, vagy nagy területek belvízi előntése esetén, vagy ha az állandó belvízi szivattyútelepek összkapacitásuk felével üzemelnek) a védekezés országos irányítását - a kormánybiztos útján - kormánybizottság látja el.

3.7. Védekezési készülség idején a védekezés műszaki feladatainak az irányítását, mint védelemvezető

- a VIZIG-nél az igazgató,

- Budapest önállóan védekező városban pedig a fővárosi főpolgármester a Közlekedési és Közmű Főosztály vezetője útján

személyes felelősséggel látja el.

3.8. A Törzs - a gyors segítségnyújtás érdekében - védekezési készülséget rendelhet el a nem védekező VIZIG-eknél is.

4. Országos Vízügyi Főigazgatóság központi ügyelete

A központi ügyelet (a továbbiakban: Ügyelet) - az Országos Vízügyi Főigazgatóság erre a célra kijelölt helyiségeiben állandó ügyeleti szolgálatot tart mind a vízkár, mind a vízminőségi károk elhárítását, illetőleg a vízgazdálkodás egyéb területeit érintő témakörökben.

4.1. Az Ügyelet feladatai védekezési készülségen kívül

4.1.1. Az Ügyelet a vízgazdálkodás feladatkörét érintő, továbbá a rendészeti és a polgári védelemmel kapcsolatos minden bejelentést felvesz, naplóz és az érdekeltekhez továbbítja. A rendelkezésére álló adatokról, előrejelzésekről jogi- és magánszemélyek érdeklődésére tájékoztatást nyújt.

4.1.2. Gyűjti és feldolgozza a vízgazdálkodási adatszolgáltatás keretében beérkező adatokat, amelyekről a szakágazati előírásoknak megfelelő időközönként és formában tájékoztatja az illetékeseket.

4.1.3. Őrzi, folyamatosan ellenőrzi, naprakész állapotban tartja az országos irányítás, valamint saját feladatainak ellátásához rendszeresített terveket, segédleteket (vízkárelhárítási védekezési szabályzatok, védelmi tervek és nyilvántartások, védekezési szervezeti beosztások, hidrometeorológiai adatforgalmi szabályok és nyilvántartások stb.).

4.1.4. Ellenőrzi az ügyeleti helyiségek és azok technikai berendezéseinek üzemképességét, ezzel kapcsolatos észrevételeit az üzemeltetőnek jelzi.

4.2. Az Ügyelet feladatai védekezési időszakban

4.2.1. Védekezési készülség elrendelésekor, vagy más, sürgős intézkedést igénylő esetben a segédleteiben foglaltaknak megfelelően riasztja, illetve tájékoztatja az intézkedésre jogosultat.

4.2.2. A műszaki ügyelet felállításáig - állandó ügyeleti szolgálati feladatainak ellátása mellett - az OVF Árvízvédelmi és Folyamszabályozási Főosztályának, vagy a Vízrendezési, Társulati és Környezetvédelmi Főosztályának, azt követően pedig a műszaki ügyeletvezető irányításával ellátja a védekezéssel kapcsolatos adatgyűjtő, -összesítő és jelentő feladatokat.

5. Országos Műszaki Irányító Törzs

5.1. A Törzs szervezete és működése

5.1.1. A Törzs törzsvezetőből és helyetteseiből, műszaki ügyeletből, az annak alárendelt műszaki és ellátó szakcsoportokból, OVF Ügyeletből, tájékoztató szolgálatból áll. Felügyeli az Árvízvédelmi és Belvízvédelmi Központi Szervezet (ÁBKSZ), a 12 VIZIG és Budapest főváros védelmi szervezetének működését. A szervezeti felépítést a 3. és 4. számú melléklet tartalmazza.

5.1.2. A Törzs tevékenységét a törzsvezető irányítja. A Törzs vezetője a KHVM Vízkárelhárítási Főosztályának vezetője.

5.1.3. A törzsvezető helyettesei a KHVM Vízkárelhárítási Főosztály szakirányú felügyelői, az OVF főigazgatója, valamint árvízvédekezés és jégtörés esetén az OVF Árvízvédelmi és Folyamszabályozási Főosztály, belvízvédekezésnél és helyi vízkárelhárításnál az OVF Vízrendezési, Társulati és Környezetvédelmi Főosztály vezetője.

5.1.4. A műszaki ügyelet, a műszaki és ellátó szakcsoportok vezetőit, helyetteseit és tagjait a KHVM Vízkárelhárítási Főosztály egyetértésével az OVF főigazgatója jelöli ki.

A Törzs személyi állományáról szervezeti beosztást kell készíteni. Az abban bekövetkező változásokat a beosztottak, illetve a felettük munkáltatói jogot gyakorló vezető haladéktalanul köteles jelenteni a törzsvezetőnek. A szervezeti beosztást, illetve az abban bekövetkezett változásokat a törzsvezető terjeszti fel, és a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter hagyja jóvá.

5.1.5. A védekezés irányítását a törzsvezető a műszaki és az ellátó szakcsoportok, valamint az ÁBKSZ segítségével a műszaki ügyelet útján látja el.

5.1.6. A szakcsoportok - a műszaki ügyelet irányításával - gondoskodnak a védekezéshez szükséges adatok összegyűjtéséről, feldolgozásáról és nyilvántartásáról, döntéselőkészítő anyagok összeállításáról, a munkaerő, szállítóeszköz, gép és eszköz biztosításáról, a pénzügyi ellátmányról.

5.1.7. Az ÁBKSZ - a műszaki ügyelet utasításai alapján - védelmi osztagával és különleges egységeivel (repülőszolgálat, robbantó-, hírközlő- (és bűvárrészleg) ellátja az egyes kiemelt védelmi feladatokat és felügyeli valamennyi VIZIG védelmi osztaga tevékenységének szakszerűségét.

5.1.8. A Törzs egyes szakcsoportjainak, illetve az ÁBKSZ törzsének felállítását esetenként, a szükségnek megfelelően a törzsvezető rendeli el.

5.1.9. A Törzs 24 órás műszakban folyamatosan dolgozik. A váltási időpontot a Törzs vezetője határozza meg.

5.1.10. A Törzs valamennyi egysége a tevékenységéről (a távmondatforgalomról, az intézkedésekről és utasításokról) részletes naplót köteles vezetni.

5.1.11. A Törzs vezetője és helyettesei, továbbá a műszaki ügyelet vezetője - a védekezési munka keretében a megfelelő helyzetismeret biztosítására, beosztásukon kívüli időszakban - kötelesek rendszeres helyszíni ellenőrzéseket tartani.

5.1.12. A Törzs egyes részlegeinek elhelyezéséről a szervezeti beosztásban kell intézkedni.

6. A műszaki ügyelet szervezete és feladata

A műszaki ügyelet ügyeletvezetőből, beosztott ügyeletesekből, az OVF Ügyeletből, valamint a szakcsoportok összességéből épül fel. Feladata a védekezés irányításához szükséges valamennyi információ összegyűjtése, feldolgozása, a döntéselőkészítő anyagok és jelentések összeállítása, a döntéseknek megfelelő intézkedések kiadása, valamint végrehajtásuk ellenőrzése.

6.1. Műszaki szakcsoportok

6.1.1. Hidrometeorológiai szakcsoport

Figyelemmel kíséri a védekezés-irányítás hidrológiai adat-ellátottságát, intézkedik a megfelelő feldolgozások, előrejelzések elkészíttetéséről. Ellátja az Országos Vízjelző Szolgálat, valamint a VIZIG-ek hidrológus egységei munkájának összehangolását. Az előrejelzések ismeretében helyzetértékelést készít a Törzs számára a védekezési alternatívák kidolgozásához.

6.1.2. Vízjelző szolgálat

Ellátja a hidrometeorológiai adatgyűjtést, értékelést és feldolgozást, elkészíti az előrejelzéseket. Üzemelteti a hidrometeorológiai információs rendszert (HIR) és aktuális adatokkal látja el az Ügyelet számítógépét.

6.1.3. Lokalizációs szakcsoport

Ellenőrzi, felülvizsgálja és szükség esetén módosítja a veszélyeztetett térség lokalizációs terveit. Ellenőrzi a VIZIG-ek szakirányú tervezési tevékenységét, helyzetelemzést és értékelést készít a Törzs számára a védelmi alternatívákról. Felügyeli és segíti a Törzs által elhatározott lokalizációs munka végrehajtását. Feladatait szükség szerint szakértők bevonásával végzi.

6.1.4. Mentési, kiürítési szakcsoport

Kapcsolatot tart a mentést, kiürítést végrehajtó önkormányzati, illetve polgári védelmi szervekkel és támogatja azok munkáját. Figyelemmel kíséri a veszélyeztetett területeken folyó mentési és kiürítési tevékenységet. Nyilvántartja a mentéssel, kiürítéssel kapcsolatos adatokat, melyek alapján - az esetenként meghatározott formában - helyzetjelentést készít.

6.1.5. Vízminőségi szakcsoport

Az árvízzel és belvízzel veszélyeztetett területeken - szükség szerint - ellátja a vízminőségi kárelhárítási tevékenység irányítását és ellenőrzését. Összehangolja a vízügyi és más szervek vízminőség-védelmi kárelhárítási tevékenységét.

6.1.6. Vízellátási szakcsoport

Az árvízzel és belvízzel veszélyeztetett területeken - szükség szerint - ellátja a vízellátással és szennyvízelvezetéssel kapcsolatos feladatok irányítását és koordinálását. Összehangolja a vízügyi és önkormányzati szervek tevékenységét az érintett vállalatok operatív tevékenységével.

6.1.7. Légi felderítési és távérzékelési szakcsoport

Megszervezi a műszaki ügyelet által elrendelt légi felderítési feladatok végrehajtását, beszerzi a szükséges engedélyeket. Szervezi és ellenőrzi a regisztrátumok feldolgozását, kiértékelését. A felderítésekről jelentést készít és javaslatot tesz az esetleges intézkedésekre. Feladatait szükség szerint szakértők bevonásával végzi.

6.1.8. Töltésfeltáró szakcsoport

Szervezi és irányítja a védvonalak állékonyságát befolyásoló jelenségek, adatok és ezek változásainak feltárás útján történő beszerzését, rögzítést, kiértékelését. Feladatait szükség szerinti szakirányú szervezetek, szakértők bevonásával végzi. Munkája eredményéről jelentést készít és javaslatot tesz a szükséges beavatkozásokra, intézkedésekre.

6.1.9. Nemzetközi szakcsoport

Az igényeknek megfelelően soron kívül megszerzi a kiutazási engedélyeket, ellátja az útlevélkezeléssel kapcsolatos feladatokat, beszerzi a szükséges valutát. Ellátja a fordítási és tolmácsolási feladatokat.

6.1.10. Műszaki szaktanácsadó

Az ide beosztott, nagy tapasztalatú szakembereket a Törzs személyre szóló, különleges szaktanácsadási feladatokkal bízza meg, melynek végrehajtási módját esetenként egyeztetik.

6.2. *Ellátó szakcsoportok*

Feladatuk a védekezési munkának a műszaki törzs vezetője által engedélyezett anyag-, gép-, szállítási- és hírközlési szükségletei kielégítésének megszervezése, pénzügyi feltételeinek biztosítása, a végrehajtás ellenőrzése. Felügyelik és ellenőrzik a műszaki ügyelet működési feltételeit biztosító technikai szolgálat működését.

6.2.1. Hírközlési szakcsoport

Gondoskodik a védekezési munka információ-forgalmának technikai-szervezési feltételeiről. Ennek keretében ellenőrzi a vízügyi vezeték és vezeték nélküli hírközlő hálózat üzemét, és biztosítja az annak kapacitásán túl szükséges hírosszekötetések működését postai, vagy egyéb zártcélú hálózatok szükség szerinti igénybevételével.

6.2.2. Szállítási szakcsoport

Nyilvántartja a VIZIG-eken és a vízügyi ágazatnál rendelkezésre álló, valamint a védekezésben foglalkoztatott szállítóeszközöket és azok telep-, illetve üzemeltetési helyét. Összegyűjti a védekező VIZIG-ek igénylése alapján a saját kapacitásukat meghaladó szállítóeszköz igényeiket. Gondoskodik a műszaki törzs vezetője által engedélyezett igények kielégítéséről a szállítóeszközök átcsoportosításával, vagy ágazaton kívüli kapacitás igénybevételével. Elkészíti a szállítóeszközök igénybevételének napi és időszakos jelentéseit.

6.2.3. Gép- és anyagellátó szakcsoport

A VIZIG-ek igénylése alapján gondoskodik a műszaki törzsvezető által engedélyezett, szükséges anyagok rendelkezésre bocsátásáról, átcsoportosításáról vagy beszerzéséről. Nyilvántartja a VIZIG-eken és a vízügyi ágazatban rendelkezésre álló, valamint a védekezésben foglalkoztatott gépeket és azok telep-, illetve üzemeltetési helyét. A VIZIG-ek igénylése alapján a műszaki törzsvezető engedélyével gondoskodik a szükséges gépek, berendezések helyszínre juttatásáról, útcsoportosításáról, vagy ágazaton kívüli kapacitás igénybevételéről. Elkészíti a gép- és anyagfelhasználás napi és időszakos jelentéseit.

6.2.4. Munkaerő-ellátó szakcsoport

Figyelemmel kíséri a munkaerő-felhasználás alakulását. Gondoskodik a VIZIG-ek igénylése alapján a törzsvezető engedélyével a szükséges munkaerőről átcsoportosítással, vagy idegen munkaerő igénybevételével. Elkészíti a munkaerő-felhasználás napi és időszakos jelentéseit.

6.2.5. Pénzügyi szakcsoport

Gondoskodik a védekezés pénzügyi fedezetéről. Ellátja a Törzs tevékenységével kapcsolatos bérelszámolási feladatokat. Gondoskodik a pénzügyi szabályok egységes alkalmazásáról és a pénzügyi fegyelem betartásáról.

6.2.6. Technikai szolgálat

Feladata a műszaki ügylet működési feltételeinek megteremtése, ellenőrzése. Gondoskodik az ügyleti munka kisegítő személyzetének - gépirók, gépkocsivezetők - beosztásáról, a raktár és az anyagmozgatók útján az ügylet számára szükséges műszaki és szociális felszerelések, ellátmány stb. ügyletre, vagy az ügylet által meghatározott helyiségbe juttatásáról, az ügylet információs rendszerének működtetéséről.

6.2.6.1. Számítástechnikai szolgálat

Üzemelteti a központi számítógépet és az épületen belüli helyi hálózatot (LAN), operátorokat biztosít az ügyleti számítógépek kezelésére.

6.2.6.2. Távközlési szolgálat

Ellátja az ügylet számára szükséges telefon, telefax, telex és URH szolgálatot.

6.3. Tájékoztató szolgálat

Megszervezi és ellátja a közvélemény rendszeres tájékoztatását, folyamatos kapcsolatot tart a sajtóval. A Törzstől beszerzett információkból naponta tájékoztató anyagot készít és a törzsvezető által jóváhagyott híryanagot a tömegtájékoztatás rendelkezésére bocsátja.

6.4. ÁBK SZ

6.4.1. A rendkívüli védekezés beállításáig, a szakcsoportok szolgálatba lépéséig - kisebb védekezés esetén- ellátja azok feladatát.

6.4.2. A műszaki ügylet utasítására riasztja a saját, illetve a nem védekező VIZIG-ek védelmi osztagait, ellenőrzi felvonulásukat.

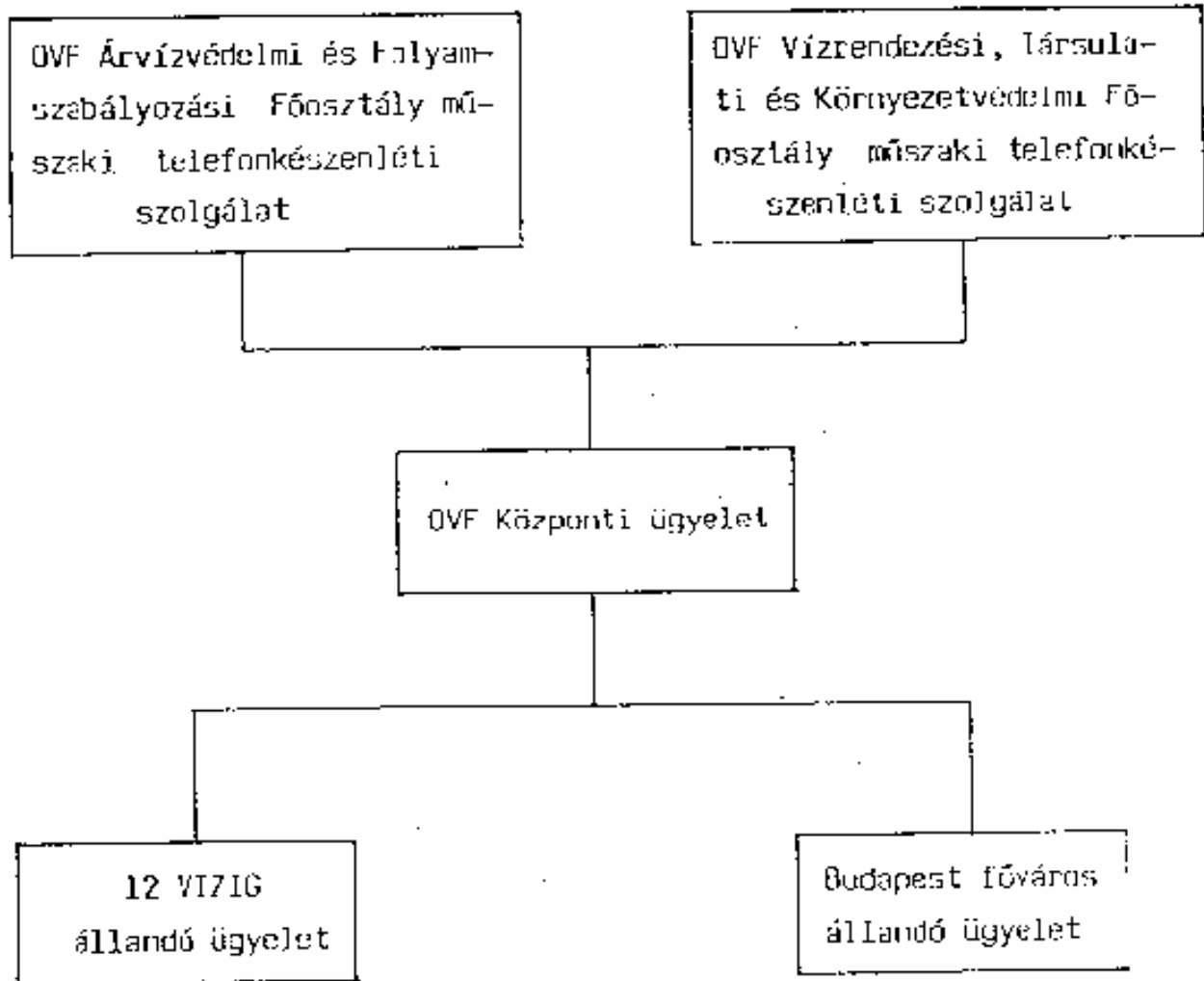
6.4.3. Önállóan, szükség esetén a VIZIG-osztagok bevonásával végrehajtja a felszereltségének megfelelő különleges védelmi feladatokat. Felügyeli a VIZIG-osztagok munkáját és felel azok szakszerűségéért. Összefogja és nyilvántartja a VIZIG védelmi osztagok védekezési tevékenységét, gondoskodik az osztag gépeinek, eszközeinek, anyagainak utánpótlásáról. Működésüket a védekezés befejezésével értékeli.

6.4.4. A műszaki ügylet utasítására gondoskodik a különleges egységek (búvár, robbantó, repülő) munkába állításáról és irányításáról.

6.4.5. Biztosítja és ellenőrzi a vízügyi kezelésű hírosszeköttetések működését.

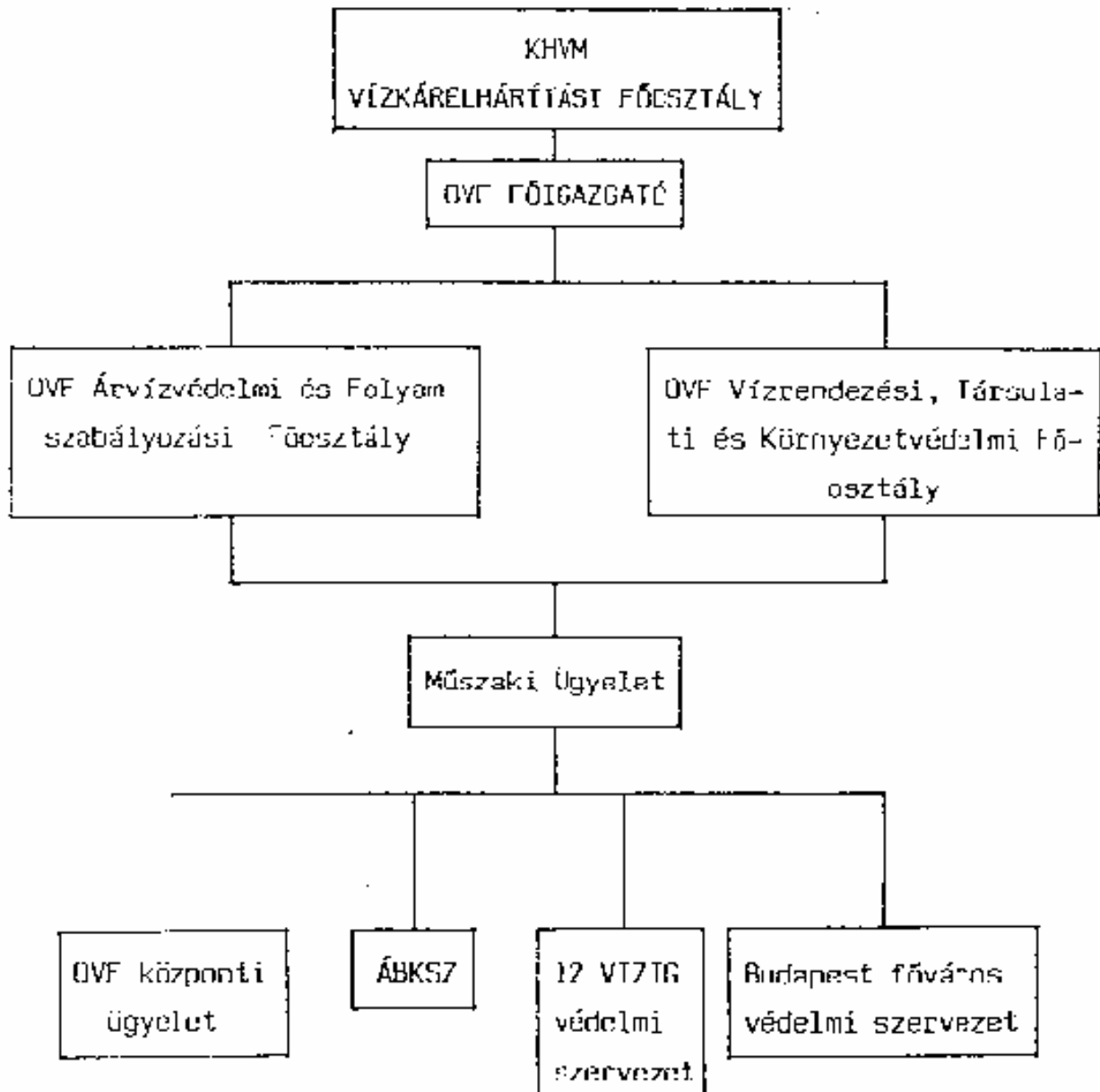
1. számú melléklet

**AZ ÁRVÍZ- ÉS BELVÍZVÉDEKEZÉS ORSZÁGOS IRÁNYÍTÁSÁNAK
SZERVEZETE VÉDEKEZÉSI KÉSZÜLTSEGEN KÍVÜLI IDŐSZAKBAN
(KÉSZENLÉTI ÁLLAPOT)**

**AZ ÁRVÍZ- ÉS BELVÍZVÉDEKEZÉS ORSZÁGOS IRÁNYÍTÁSÁNAK
SZERVEZETE A III. FOKÚ KÉSZÜLTSEG BEÁLLTÁIG**

(I-II. FOKÚ VÉDEKEZÉSI KÉSZÜLTSEG)

3. számú melléklet

AZ ÁRVÍZ- ÉS BELVÍZVÉDEKEZÉS ORSZÁGOS IRÁNYÍTÁSÁNAK SZERVEZETE A RENDKÍVÜLI KÉSZÜLTÉG BEÁLLTÁIG (III. FOKÚ VÉDEKEZÉSI KÉSZÜLTÉG)

